

PIŠČANCI BROJLERJI

- selekcija
  - genetika
  - tehnologija
  - napredek v krmljenju in krmilnih mešanicah
  - preventiva
  - od leta 2003 do leta 2004 so piščanci na istem časovnem intervalu težji za 200 g
- zgodovinska primerjava

leto	dni pitanja	masa	konverzija
1964	56-60	1100-1200 g	2,5-2,6 kg
2004	42	2500 g	1,7-1,8 kg

- vzrja na določeno težo
  - ločeno po spolu
  - alternativno pitanje (prosta reja)
    - vzreja v objektu 21 dni
    - preselitev ven
  - ekološka reja
    - ni veterinarja, ker je prepovedana uporaba zdravil
  - neprestano moramo tehtati živali zaradi potrošnikov, da jim ustrezemo
- objekt
  - predprostor z vso mehanizacijo in vzrejni del objekta
  - tehnološka oprema
  - ventilacija: pretok zraka (max 3,6 m/s)
  - sistem gretja
- stelja
  - oblovina, žagovina, rezana slama,...(najmanj 5 cm – pomembna velikost delcev)
  - čistoča (aspergiloza)
- napajanje
  - bakterijska neoporečnost vode in težke kovine (odvezm vode za preiskavo)
  - voda mora biti na voljo ves čas
  - temperatura vode enaka temperaturi objekta
  - neadekvatna oskrba z vodo (premalo napajalnikov, prenizka količina vode)
  - dostop do vode: ročni napajalniki v kombinaciji s kapljičnim ali drugim sistemom
  - okrogli napajalniki (premer 40 cm): 10 napajalnikov na 1000 živali
  - kapljični napajalniki: 65-67 napajalnikov na 1000 piščancev
- povprečna konzumacija vode

- pomembni podatek za zdravljenje

starost (dni)	konzumacija vode za 1000 piščancev (L/dan)
4	
14	
21	
28	
35	
42	
49	

- temperatura in
  - objekti morajo biti ogreti
  - pokazatelj temperaturnega režima
- svetloba
  - svetlobni program je neprekinjen (preveč rastejo)
  - izmenjajoči svetlobni program (zadnja 3 leta) → uporablja se pogosteje

starost
intenzivnost svetlobe

asovni program
0-7 dni
20 lux
24 ur
7-21 dni
20-3 lux
23 ur : 1 ura teme
21-zakola
1-3 lux
23 ur : 1 ura teme

- izmenjajoči program
  - doba krmljenja je krajša
  - počitek, ki je namenjen predvsem presnovi
  - manj težav pri hoji in manj poškodb na stopalih nog
- krmljenje
  - krma predstavlja 75% vseh stroškov v brojlarski proizvodnji
  - kot vir proteinov se uporablja izključno soja
  - peletiranje krme
    - krma se obdela pri višji temperaturi
      - segrevanje v 15 minutah na 80°C
      - v 15 minutah se ohladi na temperaturo, ki je 10°C nižja od temperature okolja; hitro hlajenje reducira razgradnjo vitaminov in Ak
      - redukcija mikroorganizmov
  - oblika krme
    - starter: drobljenec

- grower: pelati (2-3 mm)
- finišer: pelati (3 mm); prisotni so še medikamenti
- finišer: končni; brez medikamentov
- bolj primerna oblika krme so pelati, ker so oblitni z maščobo (so energetski) in se ne raztresejo kot krma v obliki moke

komponenta	Starter (1-10 dni)	Grower (11-28 dni)	Finišer (29-zakola)
S proteini %	23	21	19
Met. E kcal/kg	3100	3200	3270
Vlaknine %	3-5	4-7	4-6
Maščobe %	4-7	4,9	4,9
Ca %	1,0	0,9	0,8
P %	0,45	0,45	0,35
NaCl %	0,35-0,36	0,35	0,16
Metionin %	0,65	0,60	
Triptofan	0,23	0,21	
Vit A	15.000	12.000	
Vit D ₃	4.000	4.000	3.500
Vit E	50	50	32

- ločeno krmljenje glede na spol
  - samci rastejo hitreje, nalagajo nižjo količino maščobe in boljše izkoriščajo proteinsko komponento
- ekološka pridelava
  - perutnina v prosti reji
  - objekti
    - najmanj 1/3 talne površine mora biti gladka, brez rešetk ter pokrita s steljo
    - izhodne odprtine z loputami, ustrezne velikosti perutnine
    - v enem objektu je lahko največ 4800 piščancev ali 2500 kopunov ali gosi ali pur
  - celotna uporabna površina objektov ne sme presegati 1600 m²
  - objekte je potrebno po vsaki končani reji temeljito očistiti in razkužiti
  - površine na prostem je potrebno ???
  - perutnina mora imeti vsaj 2/3 življenja dostop do prostih travnih površin
  - skozi ves čas pitanja mora biti prost dostop do ustreznega števila napajalnih in krmilnih korit
  - v objektu 10 živali na m²
  - zunaj na 2m² en piščanec, na 10m² en puran, 4,5m² ena raca, na 15m² ena goska
  - kriterij 170 kg/ha/letno
- časovna dolžina rejenja perutnine do zakola
  - piščance: 81 dni
  - kopune: 150 dni
  - pegatke: 94 dni
  - pure in race: 140 dni
- preprečevanje bolezni v ekološki reji
  - izbira primerne vrste in pasme

- tehnologija reje je primerno zahtevana
- uporaba kakovostne ekološke krme
- zagotavljanje primerne gostote
- če žival zboli, jo je potrebno odstraniti iz reje
- če se bolno žival zdravi, jo je potrebno označiti

- terapija
  - veterinarsko medicinski izdelki rastlinskega izvora
  - antibiotiki – po zdravljenju ni več ekološka reja
  - karenca: 2x daljša od predpisane
  - probiotiki, kokcidiostatiki – prepovedani
  - krajšanjev kljunov ni dovoljeno, razen v primeru, ko to dovoli posebna organizacija za kontrolo
  - kastracija je dovoljena, če je nujna zaradi zagotavljanja ekoloških živil ali v tradicionalni prireji (kopunjenje)